

2. CENA

VÝBORU SEKCIE PRE UMELECKÝ PREKLAD A VÝBORU SEKCIE PRE ODBORNÝ PREKLAD

---

*Volám sa **Nikoleta Račková** a v roku 2018 som úspešne ukončila štúdium na Univerzite Komenského v Bratislave v odbore Prekladateľstvo a tlmočníctvo anglický jazyk a kultúra – nemecký jazyk a kultúra. Príspevok, s ktorým som sa na Prekladateľskej univerziáde umiestnila na druhom mieste, vychádza z mojej diplomovej práce. Venovala som sa v nej analýze prekladu vulgarizmov v slovenskom televíznom dabingu, pričom celkovo som podrobne analyzovala šesť filmov. Pri analýze americkej dramatickej komédie **Magic Mike** som zistila, že tvorcovia slovenského znenia drvivú väčšinu vulgárnych výrazov vynechali, čo hodnotím pomerne kriticky. Cieľom môjho príspevku je poukázať na skutočnosť, že na preklad vulgarizmov neexistuje nijaký univerzálny postup a prekladateľ k nim musí pristupovať s rozumom, rešpektom a v neposlednom rade s citom.*

ANALÝZA PREKLADU VULGARIZMOV VO FILME **MAGIC MIKE** NIKOLETA RAČKOVÁ

ÚVOD

Vulgarizmy sú, vždy boli a pravdepodobne aj budú súčasťou nášho jazyka. Niektorí z nás tieto výrazy so značne expresívnym nábojom používajú bežne na zdôraznenie výpovede, iných ich používanie poburuje. Okrem bežných používateľov jazyka však po nich, zdá sa, čoraz častejšie siahajú aj spisovatelia, dramatici a v neposlednom rade aj filmári. Cieľom mojej analýzy nie je polemizovať o tom, či používaním vulgarizmov tvorcovia porušujú, resp. neporušujú akési mravné normy, ale zistiť, ako k nim ako k prekladateľskému problému pristupujú prekladatelia pri dabingovom preklade.

Z postrehov okolia, ale aj na základe vlastných diváckych skúseností mám pocit, že vulgárne výrazy sa v slovenskom znení veľakrát neutralizujú a dosť často aj úplne vynechávajú. Rozhodla som sa preto podrobnou komparatívnou analýzou originálneho a slovenského znenia amerického filmu *Magic Mike* (v slovenskom znení *Magic Mike: Bez nohavíc*), ktorý odvysielala televízia JOJ a JOJ Plus, zistiť, koľko percent vulgarizmov sa z originálu prenieslo do slovenskej verzie filmu a aké prekladateľské postupy tvorcovia slovenského znenia využívali najčastejšie.

ČO SA O VULGARIZMOCH DOZVIEME V ODBORNEJ LITERATÚRE

Vulgarizmom sa v slovenskej jazykovede doposiaľ venovala len veľmi malá pozornosť. V publikáciách významných slovenských jazykovedcov nachádzame veľmi stručné, miestami dokonca len náznakovité pasáže, ktoré by sa tejto oblasti lexiky venovali. Inak to nie je ani v prípade zachytenia týchto expresívnych jednotiek v slovníkoch a jazykových príručkách. O čosi viac informácií ponúkajú odborné články v rôznych zborníkoch či slangové slovníky.

Hoci teoretických podkladov k vulgarizmom nie je veľa, terminológia použitá v dostupných materiáloch je veľmi nejednotná. Okrem vulgarizmov jazykovedci hovoria aj o tabuizovanej (tabuovanej, tabuovej) lexike, nadávkach, obscénnych, háklivých, hrubých, neslušných či škaredých slovách, stretávame sa aj s pojmami ako pejoratíva, dysfemizmy či familiarizmy. Pomerne veľké množstvo takýchto skupín slov a nedostatočne presné kritériá, podľa ktorých autori expresívne výrazy do jednotlivých skupín zaraďujú, spôsobujú, že niektoré slová nachádzame ako typických reprezentantov dvoch skupín naraz, alebo ich autori medzi sebou zaraďujú do rôznych skupín.

Nejednotnosť sa ukazuje aj v otázke zaradenia vulgarizmov. Kým na jednej strane niet pochýb o tom, že vulgarizmy patria do expresívnej lexiky, rozpor nastáva pri zaraďovaní medzi spisovné či nespisovné prostriedky. Medzi spisovné vulgarizmy by sme napríklad mohli zaradiť slová „krava“, „koza“, „sviňa“, ktoré nadobúdajú hanlivý nádych, ak ich použijeme na pomenovanie osôb.

Vzhľadom na nedostatočnú rozpracovanosť témy v lexikálnych či stylistických príručkách, nejednotnosť terminológie a rozpor autorov pri zadeľovaní vulgárnych slov medzi tabuizovanú lexiku, pejoratíva, dysfemizmy atď. musím konštatovať, že ani jednu z existujúcich definícií vulgarizmov nepovažujem za dostatočne výstižnú a aktuálnu. V každej sa nachádzajú isté úseky, s ktorými by som súhlasila a také, s ktorými nesúhlasím. Už dávno totiž napríklad neplatí, že vulgarizmy používajú len nekultúrne používatelia jazyka či ľudia s nižším spoločenským statusom. Ako som už spomínala, čoraz častejšie sa s vulgarizmami

stretávame aj v umeleckej tvorbe. Všetky dostupné definície navyše tvrdia, že vulgarizmy sú slová s negatívnym citovým zafarbením. Aj tu si však dovoľím nesúhlasiť. V súčasnosti sa totiž stretávame aj s vulgarizmami, ktorými používatelia vyjadrujú pochvalu či dokonca obdiv. Hoci mojou ambíciou nie je vytvoriť novú definíciu vulgarizmov, považujem za nevyhnutné čo najpresnejšie stanoviť kritériá, podľa ktorých sa budem pri analýze rozhodovať, ktoré slová medzi vulgarizmy zaradím a ktoré nie. Po preskúmaní odborných článkov venujúcim sa pôvodu vulgarizmov a na základe dostupných definícií budem pri analýze za vulgarizmy považovať slová a/alebo slovné spojenia so silným citovým zafarbením (negatívnym aj pozitívnym), ktoré:

- a) explicitne, prípadne urážливо či znevažujúco, označujú javy a/alebo procesy týkajúce sa sakrálnej, sexuálnej sféry, telesných orgánov a ich produktov;
- b) primárne pomenúvajú zvieratá, no metaforickou zmenou strácajú svoj pôvodný význam;
- c) primárne vznikli na pomenovanie duševných či telesných porúch a osôb nimi trpiacimi, no používajú sa ako nadávky.

VULGARIZMY AKO PREKLADATEĽSKÝ PROBLÉM

Vulgarizmy môžu nejedného prekladateľa poriadne potrápiť. Hlavným dôvodom je, že nikde nenájdeme univerzálny návod na to, ako pri prenášaní vulgárnych slov z jazyka originálu do cieľového jazyka postupovať. Tá časť prekladateľov, ktorá pri preklade vulgarizmov volí stratégiu neutralizovania expresívneho jazyka, popri prípade značného zjemnenia expresivity, často argumentuje tvrdením, že slovenčina je jazyk mäkký a ľubozvučný, vulgarizmy jej takpovediac nepristanú a navyše ponúka dostatočné množstvo citovo zafarbených slov, ktorými môžeme pri vhodnom použití zachovať expresivitu originálu. Substituovanie vulgárnych výrazov írečiteľnými slovenskými nadávkami však nie je práve najvhodnejším riešením a napríklad v súčasných trileroch či akčných filmoch považujem takéto riešenie dokonca za úplne nevhodné.

Prekladom vulgarizmov sa v knihe *Dobrodružstvo prekladu* zaoberal aj významný slovenský prekladateľ a teoretik prekladu Blahoslav Hečko, podľa ktorého „slovenčina, jazyk otvorený, priamy a adresný, taký, aký otvorený, priamy a adresný je slovenský ľud, ktorý si v jazyku zachoval odraz ťažkého drevorubačského života minulosti, neznáša pokrytectvo ani jeho maskovanie“ (1991, s. 247). B. Hečko pripúšťa, že v určitých prípadoch je možné vulgárny jazyk eufemizovať slangom, no zoslabovanie expresivity by nemalo byť chápané ako univerzálny postup. Ak totiž autor do svojho diela vulgarizmy zabudoval, určite tak urobil s istým zámerom a prekladateľ preto nemá právo ich vyhadzovať.

Pri každom preklade jednoznačne musíme rešpektovať konvencie a úzus cieľovej kultúry. V prípade audiovizuálneho prekladu musí prekladateľ okrem kontextu a konvencií cieľovej kultúry navyše dbať aj na to, v akom časovom pásme bude dané audiovizuálne dielo odvysielané. Ak by sa vysielalo napríklad v sobotu poobede, keď televíziu často pozerajú deti, prekladateľ musí prirodzene expresivitu originálu zoslabiť. Často sa stane, že hoci má film premiéru v neskorých večerných hodinách, o pár dní sa reprízuje v ranných či poobedňajších hodinách, preto by aj televízna dramaturgia mala dbať na to, aby sa filmy s väčšou frekvenciou vulgarizmov zaraďovali do vysielania v neskorších hodinách. Pretože ak je prekladateľ nútený všetky vulgarizmy neutralizovať, prípadne mu ich úpravcovia dialógov vyškrtnú, ťažko možno hovoriť o tom, že má dielo na cieľového diváka rovnaký účinok ako originál, čím sa porušuje hlavná úloha prekladu.

PREDSTAVENIE FILMU *MAGIC MIKE*

Americká dramatická komédia *Magic Mike*, nakrútená v roku 2012, nám prináša pohľad do života striptérov v americkom meste Tampa. Hlavná postava 33-ročný Mike Lane cez deň pracuje ako pokrývač stiech a v noci sa z neho stáva Magic Mike – hlavná hviezda skupiny striptérov, ktorí si hovoria „Králi Tampy“. Vďaka striptízu si Mike dokáže zarobiť pomerne dosť peňazí, a preto sa usiluje šetriť, aby mohol striptérske remeslo čo najskôr zavesiť na klinec a založil si vlastnú firmu zameranú na výrobu nábytku. Pri práci na streche sa jedného dňa Mike stretáva s novým kolegom Adamom. Adam je od Mika podstatne mladší a pokrývanie stiech ho nebaví, vlastne by najradšej nepracoval vôbec. Raz Mike privedie Adama do striptérskeho klubu. Práve v ten večer jeden z Mikových kolegov vypadne z programu, a tak ho zastúpi Adam. Nováčik sa hneď publiku zapáči. Adam je však ešte veľmi mladý a nezodpovedný. Vďaka rýchlo zarobeným peniazom začne experimentovať s drogami a dokonca sa zapletie s dílmi. Ohrozí tak nielen svoju sestru, ale aj priateľstvo s Mikom.

Keďže klub „Kráľov Tampy“ tvorí čisto mužský kolektív, vzniká tak aj priestor na vulgárne výrazy, ktorými striptéri v šatni pred vystúpením nešetria. Takmer každú vetu intenzifikujú výrazom *fucking*. Viackrát vo filme pochopiteľne vidíme aj zábery nahých tiel, postelné scény či užívanie alkoholu a drog. Americká filmová asociácia MPAA zaraďuje Magic Mika do kategórie R (restricted). Odporúča sa teda, aby si rodičia film najprv pozreli sami a zvažili, či je pre deti vhodný. U nás je pri filme, rovnako ako v Spojenom kráľovstve, odporúčaný vek – 15 rokov.

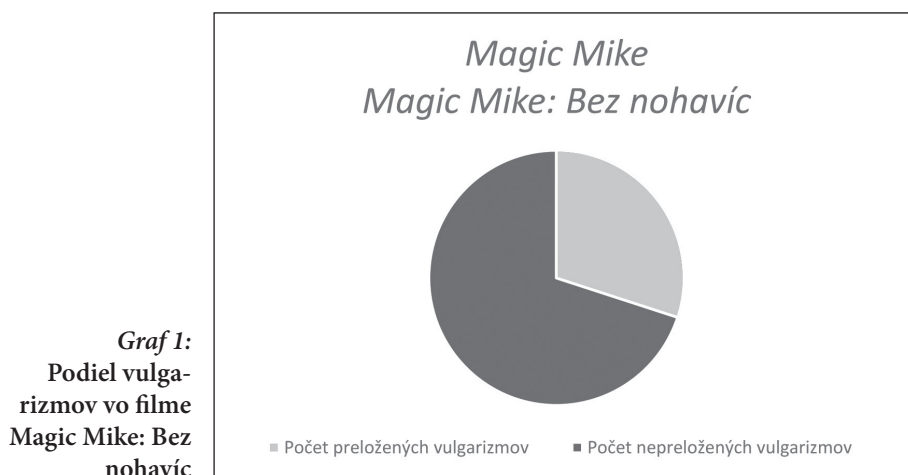
ANALÝZA PREKLADU

Film *Magic Mike* je na internete dostupný v slovenskom aj originálnom znení. Obe verzie filmov som si detailne pozrela a pomocou komparačnej analýzy som percentuálne vyhodnotila, koľko vulgarizmov sa dostalo do slovenského znenia. Okrem toho som sa tiež rozhodla zistiť, aké stratégie pri prenose vulgarizmov do slovenského znenia tvorcovia dabingu používali. Keďže som pracovala s výsledným slovenským znením a nemám k dispozícii preloženú dabingovú listinu, neviem posúdiť, ktoré vulgarizmy prekladateľ skutočne preložil a do ktorých zasiahol úpravca dialógov, poprípade dramaturg alebo režisér. Slovenské znenie preto budem hodnotiť ako výsledok spolupráce všetkých spomínaných, pričom zjednodušene budem hovoriť o preložených a nepreložených vulgarizmoch. Zaujímalo ma tiež, či boli vulgarizmy v porovnaní s originálom výrazovo zoslabené, čiže nivelizované, zosilnené, prípadne či nastala úplná strata expresivity alebo kompenzácia, teda použitie vulgarizmu na mieste, kde sa v origináli nachádza neutrálny výraz.

Pred predstavením výsledkov analýzy by som ešte chcela upozorniť, že preklad každého jedného vulgarizmu v nijakom prípade nepovažujem za správny postup, mojim cieľom je len získať prehľad o tom, koľko vulgarizmov sa približne do slovenského znenia prekladá.

VÝSLEDKY ANALÝZY

V originálnom znení filmu som dokopy zaznamenala až 247 vulgárnych výrazov. Do slovenského znenia sa ich dostalo 73. Percentuálne vyhodnotenie ponúka nasledujúci graf.

Vzhľadom na vekové označenie filmu od 15 rokov chápem, že film chceli tvorcovia dabingu upraviť tak, aby si ho mohlo pozrieť čo najširšie publikum, azda aj preto, že hlavnú postavu stvárnil známy herec Channing Tatum, ktorý prvýkrát zažiaril v snímke *Step up* (v slovenskom znení *Let's dance*). Vzhľadom na počet vulgarizmov a nahotu vo viacerých scénach si však myslím, že film by mal byť určený skôr pre staršie publikum a mohla by v ňom ostať zachovaná ešte väčšia expresivita. Vynechanie až 70 % vulgárnych výrazov výrazne oslabuje režisérsky zámer a autentickosť filmu, najmä vzhľadom na skutočnosť, že zobrazuje takmer čisto mužský kolektív a navyše je inšpirovaný skutočnými skúsenosťami herca, ktorý istý čas naozaj pracoval ako striptér.

Keďže v originálnej verzii filmu zaznel naozaj veľký počet vulgarizmov, film ponúkal skutočne veľký priestor na použitie rôznych stratégií. Ako však vyplýva už z percentuálneho vyhodnotenia, najčastejšie sa pri prenose uplatnila prekladateľská stratégia výrazová strata, respektíve úplne vynechanie vulgarizmu (178-krát). Druhú najčastejšiu stratégiu predstavovalo zoslabovanie expresivity (57-krát). Ekvivalenciu sa podarilo zachovať v jedenástich prípadoch a najmenej využívanými prekladateľskými stratégiami boli kompenzácia (4-krát) a výrazové zosilnenie (1-krát).

Tabuľka 1: Použité prekladateľské stratégie

Prekladateľská stratégia	Počet
Ekvivalencia	11
Výrazové zosilnenie	1
Výrazové zoslabenie	57
Strata/vynechanie	178
Kompenzácia	4

Pri analýze jednotlivých prekladateľských stratégií som sa presvedčila o tom, že univerzálny postup pri preklade vulgarizmov skutočne neexistuje. Kým niektoré situácie si vyžadujú, aby sa vulgarizmus pre zdôraznenie charakteru postavy či situácie ponechal, v iných sa môže pokojne vypustiť. Príkladom toho je aj nasledovná ukážka. Mikovi v práci prideliť nového kolegu Adama a zisťuje od neho, či má nejaké skúsenosti s prácou na streche.

O:	Mike: <i>What's up? You ever, uh, tiled a roof before?</i> Adam: <i>No.</i> Mike: Fuck.	P:	Mike: <i>Ako to ide? Už si niekedy robil na streche?</i> Adam: <i>Nie.</i> Mike: Super.
-----------	--	-----------	--

Tvorcovia si veľmi šikovne poradili s veľmi vulgárnym anglickým výrazom *fuck* a v slovenskej verzii ho nahradili slovom *super*, ktoré sa v hovorovom jazyku veľmi často ironicky používa na vyjadrenie nespokojnosti.

Naopak, nie práve najvhodnejší prípad vynechania vulgarizmov nám ponúka iná replika. Striptér Dallas zaúča nováčika Adama do remesla. Adamov tanec spočiatku pôsobí strnulo, a preto ho Dallas napomína, aby bral lekciu vážne.

O:	<i>Ain't time for a fucking fag joke in here, boy.</i>	P:	<i>Teraz nemáme čas na vtipy.</i>
-----------	---	-----------	-----------------------------------

Ako vidíme z ukážky, v slovenskom znení boli vynechané oba vulgarizmy, ktoré v angličtine patria medzi najexpresívnejšie. Replika navyše vyznieva pomerne neprirodzene. Tvorcovia do nej mohli vsunúť aspoň nejaký slangový výraz alebo niektoré zo slabo vulgárných slov, aby vyznievala trochu hovorovejšie – napokon, ide o rozhovor dvoch striptérov, nie úradníkov. Riešenie by mohlo znieť napríklad nasledovne: „*Na teplošské vtipy teraz nemáme čas.*“ Zachovala by sa tak aspoň čiastočná expresivita a replika by pôsobila hovorovejšie.

Neprirodzenosť sa stala kameňom úrazu aj v ďalšej ukážke. Adam ponúka neznámemu dievčaťu drogy, no priateľ dievčaťa sa vyhráza, že zavolá polícia. Strhne sa bitka. Adamovi a Mikovi sa podarí utiecť. Mike neskôr Adamovi vyčíta nezodpovedné správanie.

O:	<i>What the fuck are you doing giving pills to girls that you don't know?</i>	P:	<i>Čo to robíš? Dal si tabletku dievčaťu, ktoré si nepoznal?</i>
-----------	--	-----------	--

V slovenskom znení tvorcovia opäť vulgárny výraz vynechali, čím úplne neutralizovali expresivitu výpovede, hoci by stačilo vulgarizmus v slovenskej verzii napríklad zjemniť. Výrazovú stratu mohli tvorcovia aspoň čiastočne kompenzovať hovorovým jazykom. Miesto toho nám však slovenské znenie ponúka strnulú repliku, navyše s neadekvátne preloženou časovou súslednosťou. Ak by sa do repliky vniesol nejaký expresívnejší hovorový výraz a trochu by sa uvoľnil takmer doslovný preklad, mohla by vyznieť napríklad takto: *Čo ti šibe? Prečo dávaš tabletky/drogy dievčaťu, ktoré ani nepoznáš?*

Musím skonštatovať, že na prípady úplnej straty expresivity som pri analýze narazila veľmi veľa krát. Repliky často pôsobili veľmi strnulo a neprirodzene. Príkladom je aj ďalšia ukážka, ktorá si vyslovene žiada väčšiu expresivitu. Keď sa Mike vráti z práce domov, nájde svoj dom v katastrofálnom stave. Vlámala sa mu doň partia výtržníkov, ktorým Adam dlží peniaze. Polámali Mikovi ná-

bytok a všetko prevrátili hore nohami. V tabuľke si môžeme všimnúť Mikovu reakciu:

O:	<i>What the fuck are you doing breaking into my house?</i>	P:	<i>Prečo ničíš môj dom, Tobias?</i>
-----------	---	-----------	-------------------------------------

Na rozdiel od expresívnej reakcie v pôvodnom znení, ktorú podčiarkuje použitie silného vulgarizmu, slovenská replika vyznieva veľmi umiernené a neprirodzene. Podľa môjho názoru sa vulgarizmus práve do tejto konkrétnej situácie vyslovene žiada. Len málokto by sa asi pri pohľade na svoj zdevastovaný majetok len sucho opýtal: *Prečo ničíš môj dom?* Okrem úplnej straty expresivity navyše došlo aj k miernemu významovému posunu, keďže sloveso *break into* v danom kontexte znamená vlúpať/vlámať sa a nie ničiť.

Významových posunov však vo filme bolo viac. V jednom prípade dokonca došlo k úplnému nepochopeniu vulgarizmu. Mike sa pokúša pozvať Adamovu sestru Brooke na rande. Tá ho však odmietne nasledovnou replikou:

O:	<i>Plus, I don't exactly sport-fuck my brother's stripper friends.</i>	P:	<i>Vieš, nemám chuť na športové sexi hry so striptérmi.</i>
-----------	---	-----------	---

Čo si pod slovným spojením „športové sexi hry“ predstavovali tvorcovia slovenského znenia, sa asi nedozvieme. Zaujímavé by tiež bolo zistiť, čo si pri tomto slovnom spojení mohol predstaviť divák, keďže z obrazu nijako nevyplýva, že by malo ísť o nejaké športové hry a pochopiteľne o nijaké hry ani ísť nemá. Spojením *sport-fuck* sa totiž v angličtine pomerne expresívne označuje príležitostný sex. Okrem straty expresívnosti teda v slovenskej replike došlo aj k negatívnemu posunu.

Hoci som sa snažila vybrať viacero ukážok, v ktorých sa tvorcom slovenského znenia expresivitu podarilo zachovať, vulgarizmy boli ekvivalentne preložené väčšinou len v prípadoch, keď išlo o jedno-, resp. dvojslovné zahrešenie bez toho, aby bol vulgarizmus zakomponovaný do dlhšej repliky.

ZÁVER

Vulgarizmy tvoria neodmysliteľnú súčasť nášho jazyka. Tvrdenie, že ich používajú len ľudia z nižších spoločenských vrstiev, už dávno neplatí. Tieto expresívne výrazy zaznievajú z úst tínedžerov aj dospelých, mužov aj žien, stretávame sa

s nimi na ulici aj v parlamente, no predovšetkým aj v literatúre a vo filmovej tvorbe. Analýza filmu *Magic Mike* vysielaného so slovenským dabingom ukázala, že do slovenského znenia sa z originálu prenieslo len 30 % vulgarizmov, čo viedlo k výraznému oslabeniu expresivity pôvodného diela. Okrem oslabenia expresivity sa v slovenskom znení nachádza aj viacero výrazových posunov a väčšina replík vyznieva pomerne neprirodzene, na čo som sa snažila poukázať aj analýzou vybraných replík. Slovenské znenie preto hodnotím pomerne kriticky.

Z analýzy vyplynulo, že najčastejšie používanou prekladateľskou stratégiou bolo neutralizovanie či dokonca úplne vynechávanie vulgarizmov. Túto situáciu nepovažujem za veľmi šťastnú, pretože v mnohých slovenských filmoch z posledných rokov sa stretávame s pomerne častým výskytom vulgarizmov, z tých novších spomeniem napríklad filmy *Kandidát*, *Únos* či film *Špina*, v ktorom na diváka vulgarizmy číhajú skoro z každej druhej repliky. Ak sa teda väčšina vulgarizmov v slovenskom dabingu zjemní či vynechá, vzniká tak pokrivený obraz o kultúre domácich a zahraničných filmov. Diváci môžu nadobudnúť pocit, že kým slovenské filmy sú plné vulgárnej lexiky, v zahraničných filmoch to tak nie je.

PRAMENE

Magic Mike. Putlockers.

Magic Mike: Bez nohavíc. Vysielané na TV JOJ, Plus.

LITERATÚRA

FINDRA, Ján. *Štylistika súčasnej slovenčiny*. 1.vyd. Martin: Osveta, 2013. 319 s. ISBN 978-80-8063-404-9.

HEČKO, Blahoslav. *Dobrodružstvo prekladu*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1991. 368 s. ISBN 80-220-0160-0.

HORVÁTH, Miloš. *Štylistika súčasného slovenského jazyka*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2016. 205 s. ISBN: 978-80-223-3997-1.

MARUŠIAK, Jozef. *Pár slov o prekladaní vulgarizmov*. In: Romboid 33. č. 2. 1997. Red. Igor Hochel. s. 37 – 44. ISSN 023-6714.

MISTRÍK, Jozef. *Štylistika*. Tretie, upravené vydanie. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1997. 600 s. ISBN 80-08-02529-8.

RAJČANOVÁ, Alexandra. *Tabuizovaná lexika v lexikografickom spracovaní (diachrónny pohľad)*. In: *Varia VI*. 1997. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, 1997. s. 208 – 217.

Internetové zdroje

Prekladateľka Mária Bratová: Slovenčina je čarovná, dá sa ňou vyjadriť čokoľvek na svete.

In: Život. [online]. 2014 [Cit: 2017-11-16]. Dostupné na internete: <<http://zivot.aktuality.sk/clanok/18380/prekladatelka-maria-bratova-slovincina-je-carovna-da-sa-nou-vyjadrit-cokolvek-na-svete>>.

◆◆◆

Mgr. Nikoleta Račková
Bystrinská 38
985 01 Kalinovo
nikoleta.racko@gmail.com